

HOE DE SOCIALE PROFESSIONAL BETER HET GOEDE KAN DOEN

REDACTIE Juriaan Omlo,
Martijn Bool & Peter Rensen

UITGEVER SWP

PRIJS € 28,80

PAGINA'S 236

ISBN 978 90 88 50419 8

Weten wat werkt

Passend evaluatieonderzoek in het sociale domein

Al jaren, pardon, al decennia, kampt sociaal werk met de vraag naar de effectiviteit van haar ingrijpen. Zowel de samenleving stelt die vraag, als opdrachtgever en belanghebbende, als professionals en hun organisaties, vanuit beroeps-eer en betrokkenheid op kwaliteit. Goed daarom dat uit de schoot van Movisie's databank *effectieve sociale interventies* er eind 2013 een nieuwe publicatie over dit thema tot stand kwam. Ditmaal ligt de focus op de manier waarop de effectiviteit van sociale interventies in beeld gebracht kan worden. Dat is tweemaal nuttig: enerzijds om wetenschappers te tonen dat ook niet-statistisch onderzoek methodologisch sterk kan zijn en anderzijds om professionals te tonen dat het veel gehoorde argument 'ons werk laat zich niet in cijfertjes vatten' de sector niet ontslaat van de morele en professionele plicht om op andere manieren haar effectiviteit te onderzoeken. Acht van die alternatieve methodologieën komen aan bod in evenveel hoofdstukken, geprangd tussen een inleidend hoofdstuk over het waarom van evalueren en een afsluitend hoofdstuk over de weg naar een evaluatiecultuur in onze sector.

De acht onderzoeksbenaderingen die aan bod komen zijn de uitgeschreven interventie, de effectenarena, de case-study, zorgethisch evalueren, monitoring, *theory of change*, realistisch evalueren en de pragmatische RCT (*random controlled trial*).

Uit het lijstje behandelde benaderingen is de eerste, de uitgeschreven interventie, een vreemde. Je zou verwachten dat het uitschrijven van je interventie en het maken van een handboek standaard is, al was het maar voor jezelf als professional, je vakgenoten en je subsidiegever. Maar nee, helaas, in de praktijk is het eerder standaard meteen de handen uit de mouwen te steken en zelfs deze minimale vorm van transparantie en zelfreflectie te verwaarlozen. Niet zo vreemd dat er dan kritische vragen over effectiviteit worden gesteld.

Misschien dat een handboek te formalistisch klinkt, het zou de basis kunnen zijn tot de zo gevreesde standaardisering. Dan helpt mogelijk het gebruik van een effectenarena, dat hier beschreven wordt als een gezelschapsspel. Het heeft iets van het collectief bouwen van een *mind map*. Een ander alternatief kan het zorgethisch evalueren zijn, waarbij de focus ligt op de relatie tussen cliënt en professional. Uitgangspunt is dat een goede sociale interventie onvoldoende is als er geen goede aansluiting is tussen beiden. Of de *theory-of-change*-benadering. Daarin wordt bekeken of de inhoudelijke uitgangspunten van een sociale interventie plausibel en realistisch zijn. Dat doet me denken aan vroegere collega's bij welzijnswerk Eindhoven die het begrip 'plausibele causaliteit' lanceerden. Misschien niet slecht dat te gaan gebruiken als alternatief op de harde kille invulling van effectiviteit.